

Timo Klemelä (Someron ympäristönsuojelusihteeri)

HAJA-ASUTUKSEN JÄTEVEDET AIHEUTTAVAT UUSIA HAASTEITA

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tuli voimaan vuoden 2004 alussa. Asetuksen voimaantulo aiheuttaa välittömästi haasteita rakennusten suunnittelijoille. Rakennuslupahakemuksen liitteeksi on laadittava jätevesijärjestelmän suunnitelma, jota koskevat vaatimukset on mainittu ko. asetuksen liitteessä. Suunnitelman tulee mm. perustua riittäviin rakennuskohteen maastomittauksiin ja maaperätutkimuksiin sekä pinta- ja pohjavesiolosuhteiden ja talousvesikaivojen selvityksiin. Mitoituksesta on omat määräyksensä ja suunnitelmassa on esitettävä luotettava arvio saavutettavasta käsittelytuloksesta ja jätevesien aiheuttamasta ympäristökuormituksesta. Uutta aikaisempaan verrattuna on esimerkiksi se, että jätevesien käsittelyjärjestelmään tulevasta ja siitä lähtevästä jätevedestä on voitava ottaa edustavia näytteitä.

Uusien rakennusten ja tiettyjen remontoitavien rakennusten talousjätevesistä ympäristöön joutuvaa kuormitusta on vähennettävä orgaanisen aineen (BHK₇) osalta vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 %, verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Edellä mainittu ei koske vielä tässä vaiheessa rakennuksia, joiden rakennus- tai toimenpidelupa on käsitelty ennen vuotta 2004. Näiden rakennusten haltijat joutuvat tekemään selvityksen rakennuksen jätevesijärjestelyistä vuoden 2005 tai 2007 loppuun mennessä riippuen siitä, onko rakennuksessa vesikäymälää. Näiden rakennusten jätevesijärjestelmät joudutaan korjaamaan vastaamaan asetuksen vaatimuksia vuoden 2013 loppuun mennessä. Lisäaikaa voi saada korkeintaan neljä vuotta, jos tarvittavat toimet katsotaan kalleutensa tai poikkeuksellisen teknisen vaativuuden takia kiinteistöhaltijalle kohtuuttomiksi ja ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta on pidettävä vähäisenä.

Ennen kuin vanhan rakennuksen jätevesijärjestelmää ryhdytään korjaamaan, on haettava rakennus- tai toimenpidelupaa. Hakemukseen on liitettävä edellä mainittu, asetuksen liitteen mukaan laadittu jätevesijärjestelmän suunnitelma.

Vähäisiä jätevesimääriä voimaan tullut asetus ei välttämättä koske. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Käytännössä tämä tarkoittanee, että esimerkiksi pihasaunoista, joiden vesi lämmitetään padassa tai kiukaan yhteydessä olevassa säiliössä, jätevesi voidaan johtaa perinteiseen kivipesään. Vesistöön jätevesiä ei tietenkään saa päästää.

Uusi asetus on melkoinen haaste myös kuntien rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranhaltijoille. Suunnittelijat ja urakoitsijat on saatava alusta lähtien ymmärtämään asetuksen antamat velvoitteet. Kiinteistöjen haltijoita on tiedotettava asetuksen sisällöstä ja heille on annettava neuvontaa esimerkiksi jätevesijärjestelmää koskevan selvityksen tekemisessä. Myöhemmässä vaiheessa on valvottava, että vanhat jätevesijärjestelmät korjataan vastaamaan nykyajan vaatimuksia.